

DÍTĚ JAKO ZÁZRAK

Kázání ze soboty 27.2.2016 – br. Radomír Jonczy

Sliby pro Abrama

Vzpomenete si, jaká byla vůbec první slova, která kdysi dávno z Božích úst uslyšel praotec věřících, Abram? „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu a já tě učiním velikým národem.“ (Gn 12,1.2)

Po rozchodu se synovcem Lotem jej Bůh znovu ujistil: „Učiním, že tvého potomstva bude jako prachu země. Bude li kdo moci sečíst prach země, pak bude i tvé potomstvo sečteno.“ (Gn 14,16).

Po nějakém čase, těsně před uzavřením smlouvy, Bůh Abrama vyvedl pod noční oblohu se slovy: „Pohleď na nebe a sečti hvězdy, dokážeš li je spočítat.“ A dodal: „Tak tomu bude i s tvým potomstvem.“ (Gn 15,5)

Těsně před obřázkou, tedy dvacet čtyři let poté, co Abram opustil otcovský dům, z Božích úst znovu zazněl stejný slib, jako na začátku: „Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. Převelice tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou...“ (Gn 17,5.6)

Nenaplněný slib

A jaká byla realita? Abrahám si na nedostatek Božího požehnání určitě stěžovat nemohl. Měl mnoho stád, služebníků, stříbra a zlata, jen zaslíbený dědic, ze kterého by ten velký Bohem slíbený národ mohl vzniknout, nikde.

Jen tak mimochodem, všimli jste si někdy, jaká byla podle biblického textu první slova, která uslyšel Bůh z úst Abramových? Dlouhou dobu pokorně mlčel a trpělivě čekal, ale pak se v něm něco zlomilo a Boha oslovil prosbou, která neměla daleko k výtce.

Řekl: „Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj dům bude mít damašský Eliezer. Ach, nedopřáls mi potomka. To má být dědicem správce mého domu?“ (Gn 15,2.3) Abramovou první modlitbou byla prosba o děti.

Izmael – naplnění slibů?

Záhy na to se mu konečně narodil syn. Manželka Sára Abrahamovi, v souladu s dobovými zvyklostmi, nabídla svou služku Hagar. Vymyslela, že by s ní mohl mít dítě. Synové služek byli totiž zcela legitimně považováni za syny jejich paniček. Byla přesvědčena o tom, že by to mohlo vyřešit Abrahamův problém. Narodil se Izmael. Abram se z toho nepokrytě radoval, ale třináct let na to mu Bůh onu radost pokazil. Slova budu parafrázovat: „V pořádku, chtěl jsi syna a pomohl sis k němu vlastními silami. Máš ho mít. Požehnám mu a rozplodím jej a rozmnožím ho převelice; zplodí dvanáct knížat a učiním z něj veliký národ, ale mnou zaslíbený syn to určitě není...“ (Gn 16,20.21)

Izmael – dítě jako zázrak

A vzápětí na to z Boží strany opět sliby: „*Bůh také Abrahamovi řekl: „Svou ženu nebudeš už nazývat Sárą, její jméno bude Sára. Požehnám ji a dám ti z ní také syna; požehnám ji a stane se matkou pronárodů a vzejdou z ní králové národů.“* (Gn 17,15,16)

Víte, kolik bylo tenkrát Abrahamovi let? Sto! A víte, kolik bylo v té době Sáře? Devadesát. Není divu, že se Abrahám v tu chvíli neubrnil ironickému úsměvu. (Gn 17,17) A přesto, světe div se, stal se zázrak.

Téměř do roka a do dne se Sáře narodil syn. Jmenoval se Izák, tedy z hebrejštiny přeloženo smíšek. Jeho matka totiž onu událost okomentovala slovy: „*Bůh mi dopřál, že se mohu smát. Se mnou ať se směje každý, kdo o tom uslyší. A dodala: Kdo by byl řekl, že Sára bude kojit syny? A přece jsem mu porodila syna, ačkoli je stár.“* (Gn 21,6)

Izák není samozřejmost

Člověk by si mohl říct: Konečně happy-end. Jenže v tu chvíli přišla další rána: „*Ve zmi svého syna, toho jediného, kterého miluješ, odejdi do země Moria a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím.“* (Gn 22,2) Člověk se při čtení tohoto příběhu neubrání otázce typu: „*Pane Bože, k čemu všechny ty sliby a zklamání?“*

Židovská i křesťanská tradice přichází s řadou možných odpovědí. Velice mne před časem oslovila teorie rabiho Jonathana Sachse: „*Nejvíce si ceníme toho, nač čekáme a nejvíce si vážíme toho, co jsme málem ztratili. Víte, proč na úsvitu židovské historie zkoušel Bůh Abrahama a Sárą dlouhým čekáním, nenaplněnou nadějí a výzvou k obětování syna? Aby jejich potomci nikdy nebrali své děti jako samozřejmost“.*

Židé si váží svých dětí

Příběh o Abrahamově touze po potomcích ve Starém zákoně není ojedinělý. Vzpomeňte na Samuelovu matku Annu, Josefovou maminku Ráchel a další ženy, jejichž lůno Hospodin zavřel proto (1S 1,5), aby pak více vyniklo, že děti jsou skutečným zázrakem a darem.

Již zmíněný rabi Sachs napsal: „*Po celou dobu své historie si Židé vážili svých dětí. Vybudovali na nich svůj hodnotový systém. Našimi pevnostmi byly školy, naši vášní výchova a našimi hrdiny učitelé. Pesachová sederová večeře začíná dětskou otázkou a na první den Nového roku nečteme z Tóry o stvoření světa, ale o narození Izáka a Samuela. Judaismus je zaměřen na děti.“*

Křesťanství vnímá děti jako dar

Nový zákon na starozákonní tradici navázal. Matka Jana Křtitele Alžběta byla také neplodná a oba dva s manželem Zachariášem byli již pokročilého věku, když se jim z Boží vůle narodil Ježíšův předchůdce.

Ostatně Josef s Marií záhy po narození Ježíše o něj taky málem přišli. Židovský král Herodes totiž nechal vyvraždit všechny chlapečky, kteří se narodili v Ježíšově betlémském rodišti.

Nový zákon, stejně jako Starý, vnímá děti jako dar od Hospodina a vybízí křesťany, aby je milovali a k jejich výchově přistupovali vážně a odpovědně. Textů, které o tom hovoří, je celá řada. Za všechny bych rád připomenul alespoň Ježíšovu výzvu: „*Nechte děti a nebraňte jim přicházet ke mně, neboť jejich je království nebeské.*“ (Mt 19,14).

Děti v současném světě

Žijeme ve světě, který si narozeného života přestává vážit. Četl jsem, že ročně je u nás před narozením usmrceno více jak 20 000 dětí. Přitom umělý potrat většinou nebývá pokusem o záchranu matky, nebo řešením vážného zdravotního problému nenarozeného dítěte.

A představitelé státu tuto vážnou problematiku prostě neřeší. Jakoby zapomněli, že potrat má rozměr nejenom osobní (zasahuje srdce rodičů nenarozených dětí) ale i rozměr společenský. Uvědomujeme si vůbec, že se záminkou pro přijímání migrantů stala demografická devastace evropských národů?

Jsem rád, že nás Boží slovo vybízí k vděčnosti za dar života a povolává nás k jeho ochraně a rozvíjení. Připomíná, že naše děti jsou zázrak. Promyšlejme vždy znovu jeho odkaz. Určitě se nám to vyplatí.

Amen